

csak elhanyagolható mértékben befolyásolta a magukkal hozott nyelvi dialektust, gyakorlatilag ezzel a nyelvvel kerültek Erdélybe, ahol későbbben a nyugati örmény nyelvjárást próbálták meghonosítani. Iskolai szinten ez sikerült is valamennyire, de a közösségi beszédben kevésbé. Így aztán a XIX. sz. végével mégis feladták nyelvi kötődésüket, amely ősi értékeik egyik hordozója volt. Meg kell jegyezni, hogy ez a feladás egyáltalán nem járt semmilyen lelki traumával, mert a régi dialektust már nem beszélte senki és a számukra új nyugati-örmény nyelv valamelyest idegen volt, tehát ezt ők is az iskolákban kellett hogy elsajátítsák, vagyis úgymond tanult nyelv volt mindannyiuk számára.

A XX. sz. elején számos tanulmány foglalkozott ezzel a kérdéssel, amelyek között lehet említeni a következőket:

- E. Tryarski: "Aus der arbeit an einem armenisch-kipschakischen wörterbuch" (Ural-Altäische Jahrbücher, Otto Harrassowitz-Wiesbaden 1960. Band XXXII)
- J.v.Grzegorzewski ; "Ein türk-tatar Dialekt in Galizien", Wien 1903. (Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissensch.)
- Adjarian : "Classification des dialectes arméniens", Paris 1909 (Bibliothèque de l'école hautes études)
- A.Ficker : "Hundert Jahre (1775-1875)" in der statistischen Monatschrift 1.Jahrg. Wien 1875.
- D.Dan : "Armenier in der Bukowina", Czernowitz 1890.
- A. Vámbéry : "Altosmanische Sprachstudien", Leiden 1901.
- P.Jacobus Dr.Dashian : "Katalog der armenischen. Handschriften in der Mechitaristen-Bibliothek, Wien 1895 "
- J.Deny: "L'Armeno-Coman et les Ephémérides" (Paris)
- J.Hanusz: „Beiträge zur armenischen Dialectologie" (Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes)

Még érdekességképpen megemlíthető Pater Aginián kutató jellegű utazása is, aki az 1930-as évek végén a lemergi (Iwówi) egyetem könyvtárában kutatva megtalált egy kéziratot, amely nem volt más, mint egy örmény-kipcsak szótár (B.U.n°51) és amelynek hollétéről manapság nincsen további információnk. Talán az illetékes nyelvészek majd kiderítik ennek hollétét.

Bécs, 2001. okt.

Dr. Száva T. Sándor

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
dr. Semjén Zsolt államtitkár

Igen tisztelt Államtitkár Úr!

A 2001. szeptember 15-i kolozsvári magyarörmény konferenciánkon tett látogatását és felszólalását ezennel is hálás szívvel megköszönöm itthoni és otthoni magyarörmény közösségünk nevében.

Nagy örömünkre szolgál, hogy hazánk Kormánya figyelemmel kíséri küzdelmünket, kulturális-hitéleti identitásőrző misszióinkat. Az igen pozitív elismerések segítenek át bennünket a nap, mint nap érő negatív élményeken, az igaz ügyünk melletti kiállásra buzdítva.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület - mint a hazai magyar anyanyelvű örmény gyökerűek civil szervezete - , továbbá a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása Budapest Főváros II., VI., IX. és XI. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzatok) elnökeként, a testületek, valamint a mellékelt nyilatkozatot szabályszerűen kitöltve és aláírva mintegy 350 magyarörmény közösségi tagunk felhatalmazása (1999 nyarán juttatták el hozzánk) alapján tisztelettel

kérjük,

hogy a Budapest XI. ker. Orlay u. 6. szám alatt fekvő Budapesti Örmény Katolikus Lelkészség kebelében lévő múzeumunkat, könyvtárunkat és levéltárunkat

állami védelem alá helyezni szíveskedjék,

a közgyűjteményé tételi eljárást megindítani szíveskedjék. Plébániánk, múzeumunk, könyvtárunk és levéltárunk kincsei nemzeti örökségünk részét képezi, melynek nyilvántartásba és a köz számára látogathatóvá tétele fontos nemzeti érdek.

Tisztelettel kérjük, hogy a leltározás során a magyarörmény közösségünk két nemzetközi hírű főmuzeológusa szakmai segítségét szíveskedjék igénybe venni: Fichtingerné dr. Pásztor Emese és Batári Ferenc - Iparművészeti Múzeum.

Tisztelettel kérjük - jószolgálati úton - segítségét, hogy a Magyarországi Örmény Egyház megszüntesse székhelyeként az Orlay u. 6. szám alatti ingatlanunkba történt bejelentkezését, azt elhagyja, azaz örménykatolikus - katolikus közösségünk végre birtokba vehesse és végre háborítatlanul használhassa saját templomát, plébániáját, múzeumát, könyvtárát, levéltárát. Kérjük szíves közreműködését, hogy az örmény szertartású római katolikus és a római katolikus örmény közösségünk által 2000. október 1. napján választott 3 tagú ideiglenes gondnokság végre kinevezésre kerüljön és megkezdődhessen a mielőbbi egyháztanács-választásra való felkészülés.

Budapest, 2001. október 19.

Megkülönböztetett tisztelettel:

dr. Issekutz Sarolta

Helyesbítés

Előző - októberi - számunkban többször is tévesen írtuk dr. Semjén Zsolt államtitkár nevét. Az érintettől és Olvasóinktól elnézést kérünk.

A szerkesztőség

**Örménymagyarok, akik hatottak, alkottak, gyarapítottak,
hogy a haza fényre derüljön, s kincses legyen .**

Kolozsvár-Szamosújvár 2001. szeptember 14-16

IV., Jubileumi Konferencia

AZ ERDÉLYI ÖRMÉNY PAPOK A LATIN EGYHÁZ SZOLGÁLATÁBAN

Egy nép sem mondhatja magát 1700 éve Krisztushoz fűződő örökség "tulajdonosának", egy nép sem dicsekedhet olyan nagy "keresztény" múlttal, mint az örmény. 1700 esztendő igen sok küzdelmet és szenvedést hozott számára. II. János Pál örményekhez intézett apostoli levelében még szebben fogalmaz, amikor megköszöni a Krisztushoz fűződő hűséges hosszú történetüket: "Ez a hűség ismerte az üldöztetést és a vértanúságot."1 Csodálkozva, és egy kicsit irigykedve tudunk beszélni annak a népnek a múltjáról, amelyik birodalmak között őrlődve nemcsak keresztény néppé, hanem kultúráját és az egyetemes keresztény irodalmat megőrző néppé vált. Tudós papjaik - Szent Meszrop és társai - akkor szerkesztették meg ábécéjüket és virágoztatták fel irodalmukat (még ha nagyobb részét ez csak fordításirodalom),